

Заверил:

ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

I. ОСНОВНА ИНФОРМАЦИЯ И ПРЕДМЕТ НА ДЕЙНОСТ

Кооперация Взаимоспомагателна Кредитна Кооперация на Частни Земеделски стопани „Поморийски стопанин“, гр. Поморие е основана през 1996 г. Ато кооперация, регистрирана от Бургаски Окръжен Съд с решение № 684 от 09.02.1996 с ЕИК 102014640 при Търговския регистър към Агенция по вписванията. Кооперацията е пререгистрирана в Търговския регистър през 2007г.

Кооперацията е със седалище и адрес на управление: гр. Поморие, ул. Цар Иван Александър № 6. Кооперацията е с 100 % частна собственост, учредена по реда на закона за кооперациите.

Капиталът на кооперацията не подлежи на регистрация и представлява сумата от дяловите вноски на членовете на кооперацията. Всеки член кооператор има дялова вноска. Номиналната стойност на дяловете се плаща на 100%.

Регистрираният предмет на дейност е: предоставяне на кредити на членове на кооперацията.

Съгласно чл. 3 от Закона за Кредитните институции Кооперация ВККЧЗС „Поморийски стопанин“ е финансова институция и осъществява дейността си на основание на § 12 от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за Кредитните институции и ПМС № 343 от 30.12.2008г. Кооперацията е вписана в регистъра по чл.3, ал.2 от Закона за кредитните институции, воден към БНБ под номер BGK 00236.

Основната дейност Кооперация ВККЧЗС „Поморийски стопанин“ през 2024 година е свързана с кредитиране на своите членове със средства, които не са набрани чрез публично привличане на влогове или други възстановими средства, съгласно чл.3, ал.1 от Закона за кредитните институции.

През отчетната 2024г Кооперацията се управлява от Управителен съвет и се представлява от Борислав Димитров Димитров- председател на Кооперацията. Кооперацията има и двама служители- кредитен инспектор и счетоводител.

Управителния съвет е в следния състав:

1. Юлияна Ангелова Апостолова
2. Владимир Георгиев Налбантов
3. Румяна Теофанова Стоянова
4. Атанаска Димова Колева
5. Любомир Митков Кусев
6. Емилия Илиева Кунева

Лица, натоварени с общо управление

Контролния съвет на Кооперацията проверява дейността ѝ и се отчита за своята работа пред Общото събрание. Функциите на Контролния съвет включват и надзор върху процеса на финансово отчитане.

Контролния съвет е в следния състав:

1. Славей Трайкова Кехайова
2. Сийка Спирова Георгиева
3. Александрина Панайотова Симеонова

II. Действащо предприятие

Принципът-предположение за действащо предприятие е фундаментален принцип при изготвянето на финансовите отчети.

Съгласно принципа-предположение за действащо предприятие, „предприятието обичайно се разглежда като продължаващо дейността си в обозримо бъдеще без намерение или необходимост от ликвидация, преустановяване на стопанската дейност или търсене на защита от кредиторите, вследствие на съществуващи закони или други нормативни разпоредби.

Съответно, активите и пасивите се отчитат на база възможността на предприятието да реализира активите и да уреди пасивите си в нормалния ход на бизнеса.

При оценката за това дали принципа-предположение за действащо предприятие е уместен, УС на кооперацията взема предвид цялата налична информация за обозримото бъдеще, която обхваща поне, но не се ограничава само до, дванадесетте месеца от края на отчетния период.

Финансовият отчет на кооперацията е изготвен на принципа-предположение за действащо предприятие, който предполага, че предприятието ще продължи дейността си в обозримото бъдеще.

Кооперацията има история на печеливша дейност и свободен достъп до финансови ресурси, като бъдещата му дейност зависи, както от бизнес средата. Ръководството на кооперацията, въз основа на анализ на дейността и резултатите от нея от предходни периоди и анализирайки детайлно възможните перспективи за бъдещото развитие, дава положителна оценка на възможността на ВККЧЗС Поморийски стопанин да продължи да функционира като действащо предприятие.

Към датата на съставяне на този документ не са налични очаквания за настъпването на събития или обстоятелства извън 12 месечния период след датата на баланса, които биха породили несигурност относно принципа – предположение за действащо предприятие.

III. ОСНОВА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

Индивидуалният годишен финансов отчет на „ВККЧЗС Поморийски стопанин“ е изготвен в съответствие с всички Международни стандарти за финансови отчети (МСФО), които се състоят от: стандарти за финансови отчети и от тълкувания на Комитета за разяснения на МСФО (КРМСФО), одобрени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС), и Международните счетоводни стандарти и тълкуванията на Постоянния комитет за разясняване (ПКР), одобрени от Комитета по Международни счетоводни стандарти (КМСС), които ефективно са в сила на 1 януари 2020 г., и които са приети от Комисията на Европейския съюз. МСФО, приети от ЕС, е общоприетото наименование на рамката с общо предназначение-счетоводна база, еквивалентна на рамката, въведена с дефиницията съгласно § 1, т. 8 от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството под наименованието „Международни счетоводни стандарти“ (МСС).

Финансовият отчет е съставен в български лева, което е функционалната валута на Кооперацията. Сумите са представени в хиляди лева (хил. лв.), освен ако не е посочено друго.

Кооперацията представя отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход в единен отчет.

В отчета за финансовото състояние се представят два сравнителни периода, когато Кооперацията:

- а) прилага счетоводна политика ретроспективно;

б) преизчислява ретроспективно позиции във финансовия отчет; или

в) прекласифицира позиции във финансовия отчет, когато това има съществен ефект върху информацията в отчета за финансовото състояние към началото на предходния период.

Управителния съвет на Кооперацията носи отговорност за съставянето и достоверното представяне на информацията в този финансов отчет.

IV. ПРОМЕНИ В СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА

• За текущата финансова година дкооперацията е приела всички нови и/или ревизирани стандарти и тълкувания, издадени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС) и респ. от Комитета за разяснения на МСФО, които са били уместни за неговата дейност.

От възприемането на тези стандарти и/или тълкувания, в сила за годишни периоди започващи на 1 януари 2020 г., не са настъпили промени в счетоводната политика на дружеството, освен някои нови и разширяването на вече установени оповестявания, без това да доведе до други промени в класификацията или оценката на отделни отчетни обекти и операции.

Новите и/или променените стандарти и тълкувания включват:

- Промени в Концептуалната рамка за финансово отчитане (Рамката) и съответни промени в референциите към нея в различни МСФО (в сила за годишни периоди от 01.01.2020 г., приети от ЕК).

Тези промени в Рамката включват преработени изцяло дефиниции за „актив“ и „пасив“, както и нови насоки и концепции за тяхното измерване, отписване, представяне и оповестяване. Промените в Концептуалната рамка са съпроводени с изменения в някои препратки към нея в Международните стандарти за финансово отчитане, в т.ч. МСФО 2, МСФО 3, МСФО 6, МСФО 14, МСС 1, МСС 8, МСС 34, МСС 37, МСС 38, КРМСФО 12, КРМСФО 19, КРМСФО 20, КРМСФО 22 и ПКР 32. Част от препратките насочват към коя версия на Концептуалната рамка следва се отнасят изявленията в посочените стандарти (рамката на КМСС, приета от СМСС през 2001 г., рамката на СМСС от 2010 г. или новата ревизирана рамка от 2018 г.), други изрично посочват, че дефинициите в стандарта не са актуализирани в съответствие с новите изменения в рамката.

- МСФО 3 (променен) – Бизнес комбинации (в сила за годишни периоди от 01.01.2020 г., приет от ЕК).

Тази промяна касае даденото в приложенията към стандарта определение за „бизнес“ и е свързана с трудностите, които придобиващи предприятия срещат в преценката дали се придобива бизнес или съвкупност от активи. Изменението цели:

а) да изясни, че за да бъде определен като бизнес, придобитият набор от дейности и активи трябва да включва като минимум вложените ресурси и основните оперативни процеси, които заедно водят до и определят по същество създаването на продукт;

б) да се стеснят дефинициите за „бизнес“ и за „продукт“, като се съсредоточат до стоките и услугите, предоставяни на клиент и като се снесе фокусът върху способността за намаляване на разходите;

в) да добави насоки и илюстративни примери, които да помогнат на предприятията в преценката дали е придобит оперативен процес;

г) да премахне изискването за оценка за това дали пазарните участници са в състояние да заменят липсващите ресурси и оперативни процеси в придобиваното предприятие, за да продължат да създават продукт, и

д) да се добави опцията за т.нар. тест за концентрация, който позволява опростена оценка за това, дали дадена съвкупност от дейности и активи е бизнес, или не.

- Промени в МСС 1 Представяне на финансови отчети и МСС 8 Счетоводна политика, промени в приблизителните оценки и грешки (в сила за годишни периоди от

01.01.2020 г – приети от ЕК).

Тези промени касаят прецизиране определението за „същественост“ посочено в двата стандарта. Според тях новото определение за същественост е: „информацията е съществена, ако пропуснатата, представена неточно или прикрита, би могло в разумна степен да се очаква да повлияе на решенията на основните потребители на финансовите отчети с обща цел, които предоставят финансова информация за дадено отчетно предприятие“. Налице са три нови аспекта от определението, които следва да бъдат отбелязани:

а) „прикриване“ – настоящото определение се фокусира само върху пропускане и неточно представяне. Заключение на СМСС е, че прикриването на съществена информация може да има същия ефект като пропускане на съществена информация;

б) „очакване в разумна степен да се повлияе на решенията на основните потребители“ – настоящото определение се отнася до „би могло да повлияе“, което според СМСС може да се приеме, че се изисква твърде много информация, тъй като почти всичко „би могло да повлияе“ върху решенията на някои потребители, дори вероятността да е минимална; и

в) „основни потребители“ (съществуващи или потенциални инвеститори, заемодатели и други кредитори) – настоящото определение се отнася до „потребители“, което според СМСС може да бъде прието твърде широко, т.е. да се вземат предвид всички възможни ползватели на финансовите отчети, когато се решава каква информация да се оповести.

Също така, посочват се изрично пет начина за прикриване на съществена информация:

а) използване на език за съществен елемент, който е уклончив или неясен;

б) информация за съществен елемент, сделка или събитие, която е разпръсната на различни места във финансовите отчети;

в) несходни елементи, сделки и събития, по същество, които неподходящо са представени съвкупно;

г) сходни елементи, сделки и събития, които неподходящо са представени самостоятелно; и

д) съществена информация е скрита чрез несъществена информация до такава степен, че става неясно коя информация е съществена.

Също така промените поясняват, че адресирането към неясна информация има същия ефект както при пропуснатата или липсваща информация, както и че предприятието оценява съществеността в контекста на финансовия отчет в неговата цялост.

• Промени в МСФО 9 Финансови инструменти, МСС 39 Финансови инструменти: признаване и оценяване и МСФО 7 Финансови инструменти: оповестяване (в сила за годишни периоди от 01.01.2020 г – приети от ЕК).

Тези промени са свързани с произтичащата несигурност от реформата на базовите лихвени проценти, предприета от Съвета за финансова стабилност към Г20. Тази реформа е насочена към замяна на съществуващите и използвани като базови, в сделките с финансови инструменти, междубанкови лихвени проценти (Например: Libor, Euribor, Tibor), с алтернативни базови лихвени проценти, основаващи се на междубанкови пазари, както и за разработване на алтернативни базови лихвени проценти, които са почти безрискови. Целта е да се преодолеят последиците върху финансовото отчитане от реформата на базовите лихвени проценти, през периода преди замяната на съществуващ базов лихвен процент с алтернативен базов лихвен процент. Измененията предвиждат временни и ограничени изключения от изискванията за отчитане на хеджирането по МСС 39 и МСФО 9, които осигуряват условия дружествата да продължат да са в съответствие с изискванията на двата стандарта, при игнориране ефекта на реформата.

• Стандарти, изменения и разяснения, които все още не са влезли в сила и не се прилагат на по-ранна дата от Кооперацията

Към датата на одобряване за издаване на този финансов отчет посочените по-долу нови стандарти, променени стандарти и приети тълкувания, които са издадени, но все още не са в сила за годишни периоди започващи на 1 януари 2020 г., ръководството е преценило, че следните не биха имали потенциален ефект за промени в счетоводната политика и класификацията и стойностите на отчетни обекти във финансовите отчети на кооперацията, а именно:

- Промени в МСФО 16 Лизинг (в сила за годишни периоди от 01.06.2020 г., приети от ЕК).
- МСФО 17 Застрахователни договори (в сила за годишни периоди от 01.01.2023 г., не е приет от ЕК).
- МСФО 10 (променен) – Консолидирани финансови отчети и МСС 28 (променен)
- Промени в МСФО 9 Финансови инструменти, МСС 39 Финансови инструменти: признаване и оповестяване, МСФО 7 Финансови инструменти: оповестяване, МСФО 4 Застрахователни договори и МСФО 16 Лизинг вързани с Фаза 2 от реформата на базовите лихвени проценти (в сила за годишни периоди от 01.01.2021 г., не приети от ЕК).
- Промени в МСФО 4 Застрахователни договори (в сила за годишни периоди от 01.01.2021 г., приети от ЕК).

V. СЪЩЕСТВЕНИ СЧЕТОВОДНИ ПОЛИТИКИ

1.Общи положения

Най-значимите счетоводни политики, прилагани при изготвянето на този финансов отчет, са представени по-долу.

Финансовият отчет е изготвен при спазване на принципите за оценяване на всички видове активи, пасиви, приходи и разходи съгласно МСФО. Базите за оценка са оповестени подробно по-нататък в счетоводната политика към финансовия отчет.

При изготвянето на настоящия финансов отчет са използвани счетоводни оценки и допускания. Въпреки че те са базирани на информация, предоставена на ръководството към датата на изготвяне на финансовия отчет, реалните резултати могат да се различават от направените оценки и допускания.

1.1.Сделки в чуждестранна валута

Сделките в чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута на Кооперацията - лева по официалния обменен курс към датата на сделката (обявеният фиксинг на Българска народна банка). Печалбите и загубите от курсови разлики, които възникват при уреждането на тези сделки и преоценяването на паричните позиции в чуждестранна валута към края на отчетния период, се признават в печалбата или загубата.

Непаричните позиции, оценявани по историческа цена в чуждестранна валута, се отчитат по обменния курс към датата на сделката (не са преоценени). Непаричните позиции, оценявани по справедлива стойност в чуждестранна валута, се отчитат по обменния курс към датата, на която е определена справедливата стойност.

1.2.Пари и парични еквиваленти

Включват пари в брой, парични средства по банкови сметки, безсрочни депозити и

депозити до 3 месеца, краткосрочни и високоликвидни инвестиции, които са лесно обрачаеми в конкретни парични суми и съдържат незначителен риск от промяна в стойността си.

1.3. Финансови инструменти

Финансов инструмент е всеки договор, който поражда едновременно както финансов актив в едно предприятие, така и финансов пасив или инструмент на собствения капитал в друго предприятие.

Признаване и отписване

Финансовите активи и финансовите пасиви се признават, когато Кооперацията стане страна по договорните условия на финансовия инструмент.

Финансовите активи се отписват, когато договорните права върху паричните потоци от финансовия актив изтичат или когато финансовият актив и по същество всички рискове и изгоди се прехвърлят.

Финансовите пасиви се отписват, когато задължението, посочено в договора, е изпълнено, е отменено или срокът му е изтекъл.

Класификация и първоначално оценяване на финансови активи

Първоначално финансовите активи се отчитат по справедлива стойност, коригирана с разходите по сделката, с изключение на финансовите активи по справедлива стойност през печалбата или загубата и търговските вземания, които не съдържат съществен финансов компонент. Първоначалната оценка на финансовите активи по справедлива стойност през печалбата или загубата не се коригира с разходите по сделката, които се отчитат като текущи разходи. Първоначалната оценка на търговските вземания, които не съдържат съществен финансов компонент представлява цената на сделката съгласно МСФО 15.

Класификацията на финансовите активи на Кооперацията се определя на базата на следните две условия:

- бизнес моделът на Кооперацията за управление на финансовите активи;
- характеристиките на договорните парични потоци на финансовия актив.

На тази база финансовите активи на Кооперацията се класифицират като **дългови инструменти по амортизирана стойност**.

Всички приходи и разходи, свързани с финансовите активи, които са признати в печалбата и загубата, се включват в нетния лихвен доход с изключение на обезценката на търговските вземания, която се представя на ред „Административни разходи“ в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход.

Последващо оценяване на финансовите активи

В зависимост от начина на последващо отчитане, финансовите активи съгласно МСФО 9 се класифицират в една от следните категории:

- дългови инструменти по амортизирана стойност;
- финансови активи по справедлива стойност през печалбата или загубата;
- финансови активи по справедлива стойност през друг всеобхватен доход или без рекласификация в печалбата или загубата в зависимост дали са дългови или капиталови инструменти.

х Дългови инструменти по амортизирана стойност

Финансовите активи се оценяват по амортизирана стойност, ако активите изпълняват

следните критерии не са определени за оценяване по справедлива стойност през печалбата и загубата:

- Кооперацията управлява активите в рамките на бизнес модел, чиято цел е да държи финансовите активи и да събира техните договорни парични потоци;
- съгласно договорните условия на финансовия актив на конкретни дати възникват парични потоци, които са единствено плащания по главница и лихва върху непогасената сума на главницата.

Тази категория включва недеривативни финансови активи като заеми и вземания с фиксирани или определими плащания, които не се котират на активен пазар. След първоначалното признаване те се оценяват по амортизирана стойност с използване на метода на ефективната лихва. Дисконтиране не се извършва, когато ефектът от него е несъществен.

Кооперацията класифицира в тази категория всички свои финансови активи - пари и паричните еквиваленти, предоставените заеми на член - кооператори и търговски и други вземания.

Търговските вземания са суми, дължими от клиенти за продадени стоки или услуги, извършени инцидентно в хода на стопанската дейност. Обикновено те се дължат за уреждане в кратък срок и са сравнително бързо ликвидни.

Обезценка на финансовите активи

Прилага се **модела за „очакваните кредитни загуби“**.

Признаването на кредитни загуби вече не зависи от настъпването на събитие с кредитна загуба. Вместо това Кооперацията разглежда по-широк спектър от информация при оценката на кредитния риск и оценяването на очакваните кредитни загуби, включително минали събития, текущи условия, разумни и поддържащи прогнози, които влияят върху очакваната събираемост на бъдещите парични потоци на инструмента.

При прилагането на този подход, насочен към бъдещето, се прави разграничение между:

- финансови инструменти, чието кредитното качество не се е влошило значително спрямо момента на първоначалното признаване или имат нисък кредитен риск
(фаза 1)
Тук се включват стабилни финансови активи, които не са в просрочие („редовни“ кредити) и се очаква да бъдат обслужвани съгласно техните договорни условия и за които няма признаци за увеличен кредитен риск.
- финансови инструменти, чието кредитното качество се е влошило значително спрямо момента на първоначалното признаване или на които кредитния риск не е нисък **(фаза 2)**
Тук се включват активи, за които от момента на първоначално признаване е настъпило влошаване на кредитното им качество, но то не трябва да се свързва с индивидуално обезценяване на конкретни активи (настъпили са събития, пряко свързани с възможни бъдещи загуби по портфейла, но не и по конкретни кредити). Обичайно в тази фаза се класифицират кредити с просрочие повече от 30 дни.
- **Фаза 3** обхваща финансови активи, които имат обективни доказателства за обезценка към отчетната дата.
Тук се включват активи, за всеки от които в бъдеще се очакват загуби. Настъпило е влошаване на кредитното качество, но това влошаване е свързано с конкретни активи. Обичайно в тази фаза се класифицират кредити в неизпълнение с просрочие повече от 90 дни.

На тази фаза очакваните кредитни загуби ще се създават за целия оставащ срок на кредита, но загубите ще се оценяват както на портфейлна основа за просрочени между 90 дни и 180 дни, така и индивидуално по конкретни кредити при просрочие над 180 дни.

12-месечни очаквани кредитни загуби се признават за всички финансови активи във фаза 1, докато очакваните загуби за целия срок на финансовите инструменти се признават за финансовите активи във фаза 2 и фаза 3. Очакваните кредитни загуби се определят като разликата между всички договорни парични потоци, които се дължат на Кооперацията и паричните потоци, които тя действително очаква да получи („паричен недостиг“). Тази разлика е дисконтирана по първоначалния ефективен лихвен процент (или с коригирания спрямо кредита ефективен лихвен процент). Изчисляването на очакваните кредитни загуби се определя на базата на вероятностно претеглената приблизителна оценка на кредитните загуби през очаквания срок на финансовите инструменти.

Политиката на Кооперацията за определяне на очакваните кредитни загуби относно предоставените заеми на член – кооператорите включва следните изходни параметри:

	LGD (Загуба при неизпълнение)		PD (Вероятност от неизпълнение)
	Обезпечени /ипотека/	Необезпечени /33 и поръчителство/	
Фаза 1 :			
- „редовни кредити“ (без просрочия)	10%	45%	0,5%
- Кредити с просрочие до 30 дни	10%	45%	1 %
Фаза 2 – „Необслужвани кредити“ (просрочие над 30 дни)	10%	45%	5 %
Фаза 3 :			
- „Кредит в неизпълнение“ (просрочие над 90 дни)	10%	45%	20 %
- съдебни и присъдени кредити			100%

Очакваните кредитни загуби се изчисляват по формулата:

A. За финансови активи във фаза 1 – признават се очаквани кредитни загуби за 12 месеца

$ECL-12m = PD \times LGD \times EAD \times D12m$, където

PD – вероятност от неизпълнение

LGD – загуба при неизпълнение

EAD – експозиция при неизпълнение